

§ 11 Delrapport från Äldreboendeutredningen. Svar på remiss från kommunstyrelsen**BESLUT**

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av delrapport från Äldreboendeutredningen.

Ärendet

Den Äldreboendeutredning som kommunfullmäktige tidigare har tillsatt har nu presenterat en första delrapport med förslag till tydliga definitioner av de boendeformer staden ska erbjuda äldre.

Förvaltningen välkomnar förslagen, som bland annat innebär att målgruppen för insatsen servicehus avgränsas tydligare. Förslaget innebär också att dagens senior- och trygghetsboenden ersätts av trygghetsboenden med aktivitetscenter, som ska drivas i stadsdelsnämndens regi. Förvaltningen förutsätter att nämnderna får tackning för de utgifter det för med sig, om och när den nya boendeformen införs.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-07-07.

Dnr 1.5.1-393/2016

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V), Kjell Backman m fl (S) och Mariana Moreira Duarte m fl (MP) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Peter Öberg (L) lade fram ett eget förslag till beslut. I detta instämde Lars Jilmstad m fl (M).

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Lars Bäck (V), Kjell Backman m fl (S) och Mariana Moreira Duarte m fl (MP) anmälde ett särskilt uttalande.

Lars Jilmstad m fl (M) och Peter Öberg (L) anmälde ett särskilt uttalande. I detta instämde Niklas Dahlgren (C) med ett ersättarytrande.

Reservation

Lars Jilmstad m fl (M) och Peter Öberg (L)

Att som svar på remissen anföra följande.

I budget för 2015 lovade den rödgrönrosa majoriteten: ”Staden ska hjälpa alla över 85 år med ett tryggt äldreanpassat boende, till exempel bostadsanpassning eller byte till lägenhet

som är tillgänglig. Bedömningen av rätt till servicehus och vård- och omsorgsboende ska också bli mer generös, för att tillgodose dessa behov.”

De förslag som den här utredningen presenterar kommer inte att uppnå det målet. Förslagen kommer inte att leda till att fler äldre i Stockholm får plats på ett boende. För det skulle det krävas en generösare bostadsbedömning och att fler boenden byggs.

Först och främst välkomnar Liberalerna en höjning av servicenivån på stadens trygghets- och seniorboenden. Vi välkomnar också att man genom att omvandla alla trygghets- och seniorboenden till trygghetsboenden med aktivitetscentra gör stadens erbjudande av boendeformer mer lättöverskådligt. Med det sagt finns det ett antal oklarheter och brister i utredningens förslag.

Det är oklart exakt vad de föreslagna aktivitetscentrana ska göra. Även om det exakta utbudet naturligtvis inte kan specificeras i detalj hade vi gärna sett att det hade varit tydligare var ambitionsnivån ska ligga. Vi ser med stor oro på skrivningarna om att bemanning ska vara garanterad endast på vardagarna. Det är på helgerna, framför allt under storhelger och sommaren, som ensamheten är som mest påtaglig och behovet av aktiviteter som störst.

Aktivitetscentrana bör som regel vara tillgängliga för alla äldre, även de som inte bor på trygghetsboendet. Ett större brukarunderlag kan också göra att det är motiverat att ha aktivitetscentra även på mindre boenden. Vi vill också betona vikten av att frivilligorganisationer involveras i aktivitetscentrana.

Liberalerna välkomnar att trygghetsboenden med aktivitetscentra och servicehus tas in i stadens äldreboendeplanering. Vi vill varna för en utveckling där antalet boendeplatser, såväl inom servicehus vård- och omsorgsboenden, minskar snabbare än beräknat. Exempel är Vintertullen på Södermalm och planer under utredning på omstrukturering i Enskede-Årsta-Vantör. Det kan inte tas för givet att Stockholm kommer att ha platser som motsvarar behoven.

Vi ser med oro på förslaget om att inskränka målgruppen för servicehusen till de äldre som har ett omvårdnadsbehov. Det är oklart vad detta innebär i praktiken och hur många av de boende som har ett omvårdnadsbehov. Vi konstaterar att förslaget inte innebär att de många äldre som idag får avslag på sin ansökan om servicehus bereds plats, utan snarare tvärtom. Även uppdraget till Micasa att utreda vilka andra fastigheter som eventuellt kan omvandlas till trygghetsboende med aktivitetscenter tolkar vi som ett sätt att dra ner på servicehusplatser.

Vi vill för övrigt anföra att den sociala samvaron på servicehusen sannolikt underlättas om det även finns ett inslag av något friskare äldre. Stockholms stad kommer att ha långt kvar till målet om att alla över 85 år har rätt till ett tryggt och anpassat boende. Det kommer att krävas stora investeringar för att bygga fler boenden och en politik där man gör det lättare, inte svårare, att få plats. De föreslagna trygghetsboendena med aktivitetscentra utgör ett steg i rätt riktning men är långt ifrån någon universallösning. Servicehusen kommer fortfarande

att spela en viktig roll i Stockholms äldreomsorg, och Liberalerna vidhåller att alla över 85 år som så önskar bör få plats på servicehus.

Vi menar också att alla äldre med omfattande hemtjänstinsatser som så önskar bör få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, om detta kan ske utan merkostnad. Stockholms äldre måste få större frihet att välja mellan olika former av boende, och på ett enklare sätt kunna beviljas det boende de behöver.

Särskilt uttalande

Lars Bäck (V), Kjell Backman m fl (S) och Mariana Moreira Duarte m fl (MP)

I det fortsatta arbetet med äldreboendeutredningen vill vi framhålla att stadens gemensamma prognosarbete om behovet av äldreomsorg bör utvecklas samt förfinas och då speciellt mot bakgrund av att exempelvis Farsta och flera andra ytterstadsdelar har folkhälsotal som indikerar att våra äldre invånare kommer att ha ett större behov av omsorg när de går i pension. Detta framgår exempelvis av tidigare folkhälsorapporter och senast den ”Arbetshälsorapport 2016” som Centrum för arbets- och miljömedicin inom Stockholms läns landsting presenterade i maj. Så även om andelen invånare 80+ minskar något de närmaste åren i bl.a. Farsta, så bör staden totalt sett söka ta fram mer tydliga underlag än de prognoser som köps in från Sweco om denna åldersgrupp samt åldersgruppen 65-79 år för de ytterstadsdelar som har sämre folkhälsa. De nya mer tydliga prognoserna bör även redovisas stadsdelsvis även om nuvarande planeringsområden omfattar flera stadsdelar. Detta är viktigt om vi gemensamt för framtiden med större säkerhet ska kunna beräkna såväl hela stadens som respektive stadsdels behov av och det rätta antalet för de olika former av äldreboende som behandlas i delrapporten.

Särskilt uttalande och ersättaryttrande

Lars Jilmstad m fl (M) och Peter Öberg (L) / Niklas Dahlgren (C)

Vi undrar liksom pensionärsrådet när slutrapporten kommer och instämmer också i övrigt med pensionärsrådets mycket relevanta synpunkter i frågan.

I budgeten 2015 sägs att staden ska hjälpa alla över 85 år till ett tryggt boende, exempelvis bostadsanpassning, byte av lägenhet etc. I föreliggande delrapport sägs överhuvudtaget ingenting om hur detta ska gå till, vem som ska bedöma behov eller vem som ska leverera och vem som ska betala! Man refererar till ambitionen i rapporten, men sedan lämnas den helt utan beaktande.

Det man kallar Trygghetsboende med aktivitetscenter som inte ska vara biståndsbedömt föreslås administreras av bostadsförmedlingen men med förtur i vissa fall. Är det i så fall bostadsförmedlingen som får en ny roll som biståndsbedömare? Det sägs heller ingenting om kostnader och om vem som tar kostnaderna.

Enligt rapporten kommer den här typen av kommunalt boende inte att finnas i Farsta.

Servicehus kommer att vara biståndsbedömt för personer över 65 år som har ett omvårdnadsbehov. Här sägs det ingenting om aktivitetscenter, heller inte om funktion eller målgrupp. Gissningsvis kommer dessa servicehus att prioriteras för personer som redan före 65 års ålder har omvårdnadsbehov eftersom lagen om LSS gäller endast för personer upp till 65 år.

I Farsta kommer EDÖ att få denna roll med 149 platser.

Vård- och omsorgsboende kommer att fungera som idag. Här har Farsta inga kommunala boenden.

Vad betyder detta för Farsta?

De kommunala boenden som kommer att finnas i Farsta enligt rapporten är ett servicehus – EDÖ – med 149 platser.

Däremot finns det ett antal privata leverantörer där Vardaga bidrar med ett nybyggt boende, centralt i Farsta, under hösten 2016 med inriktning demens och somatik.